

ಯೋಗಸಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಂಡಳ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಯೋಗಿಸಮ್ರಾಟ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದುದೇವವಿರಚಿತ

ಯೋಗಸಾರ

ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯಾನುವಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ಸಾಧ್ಯಾಯ ಮಂಡಲ ಟ್ರಸ್ಟ್,

ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಿವೇದನೆ

ಯೋಗಿಸಮ್ರಾಟ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದುದೇವ ವಿರಚಿತ 'ಯೋಗಸಾರ'ವೆಂಬ ಪರಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ರಸಿಕರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪ್ರವಚನದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ೧೯೯೫ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಈಗ ಮಹತ್ಪ್ರಾಣವಾದ ಕೃತಿಯ ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರ ತರಲು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಚಾರ್ಯ ಯೋಗೀಂದುದೇವರು ಭಗವಾನ ಕುಂದಕುಂದಾಚಾರ್ಯ ದೇವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೂ ಭಗವಾನಾತ್ಮನ ಮಹಿಮೆಯು ವಿಯತ್ ಚುಂಬಿಯಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದೆ. ಯೋಗಸಾರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾಥೆಯು ಭಗವಾನಾತ್ಮನ ವಿಮುಕ್ತ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪಾಠಕರನ್ನು ಅಂತರ್ಮುಖಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗ್ರಂಥರಾಜವಂತೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಅದ್ಭುತವೇ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರಸದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹೊದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ಮಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಚನದ ಮೂಲಕ ಹೊರತಂದ ಯುಗಪುರುಷ ಶ್ರೀ ಕಾನಜಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಮಹಾನ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ - ಓದುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅದೇನು ಆಚಾರ್ಯದೇವರು ಇದೀಗ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಗುಪ್ತ ಗುಹೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಆನಂದದ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಅಮಂದಾನಂದದ ಅಮೃತ ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯಮೂಕರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಇಂಥ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಮೃತರಸದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋದ ಈ ಕೃತಿರತ್ನವನ್ನು ತಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ನಾವು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದ ನಿರ್ಮಲತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬೇಗನೆ ಬರಲೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಧರ್ಮಿಗಳಾದ ಮಂಡ್ಯ ನಿವಾಸಿ ಶ್ರೀ ಅಶೋಕಕುಮಾರ ಇವರ ಸುಪುತ್ರರಾದ ದರ್ಶನಕುಮಾರ ಹಾಗೂ ಚೇತನಕುಮಾರ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ರೂ. ೧೦,೦೦೦ ಹಾಗೂ ಆರು ನಾಮನಿರಪೇಕ್ಷ ಸಾಧರ್ಮಿ ಸಹೋದರಿಯರಿಂದ ತಲಾ ರೂ. ೫,೦೦೦ ದಂತೆ ದಾನರಾಶಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಗನೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಇಮೇಜ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮಾಲಿಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೂ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಂಡಲ ಟ್ರಸ್ಟ್,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಯೋಗಿಸಮ್ರಾಟ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರದೇವ ವಿರಚಿತ ಈ 'ಯೋಗಸಾರ'ವು ಪರಮ ವಿಶುದ್ಧ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥರಾಜವಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಭಗವಂತರು ಅಂದಿನ ಜನರಾದುವ ಭಾಷೆಯಾದ ಅಪಭ್ರಂಶದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ಭ. ಕುಂದಕುಂದಾಚಾರ್ಯದೇವರ ಸಮಯಸಾರ ಪರಮಾಗಮದ ಪ್ರಭಾವ - ಪಡಿನೆಳಲು ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಾಧಿರಾಜವೆನಿಸಿದ ಸಮಯಸಾರದ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶುದ್ಧ, ಬುದ್ಧ, ನಿಷ್ಕಲ, ನಿರಂಜನ, ನಿತ್ಯ, ನಿರಾಕಾರ ಓರ್ವ ಜ್ಞಾನೀಯ ಸ್ವಭಾವಿಯಾದ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನ ಗುಣಗಾನವನ್ನೇ ಇಡೀ ಗ್ರಂಥದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಗ್ನವಾಗುವ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಈ 'ಯೋಗಸಾರ'ವು ಸಮಸ್ತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಸಿಕರ ಹೃದಯದ ಹಾರವಾಗಿ-ಮೌಕ್ತಿಕ ಮಣಿಮಾಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ತ್ರಿಲೋಕನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಭಗವಾನ ವೀತರಾಗ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಇಚ್ಛಾರಹಿತವಾದ ದಿವ್ಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇಳಿದುಬಂದ ಪ್ರಾಣಿ ಕೋಟಿಯ ಕಲ್ಯಾಣದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಈ ಯೋಗಸಾರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯದೇವರು ಸುಖದ ಸಲುವಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವ - ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲೇ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸುಖದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಭವದ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದ ಇಚ್ಛೆಯು ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ ಅಂಥ ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಏಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬರೇ ಬೋಧಿಸಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ನಿಜ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಾಮೃತರೂಪದ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಅಮರವಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರದೇವರು ಆ ಕಾಲದ ಯಾವ ಜನ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂದು ಕೂಡ ಅಂಥದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆಯೆಂಬುದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಯಾವ ಕಾಲವೇ ಇರಲಿ ಜನರು ಮಾಟ-ಮಾಯೆಗಳಿಗೆ ಮೋಸ ಹೋಗುವಂತೆ, ಅಜ್ಞಾನ-ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಏಕೆ ಸುಖಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ - ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. * ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಸ್ತರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಉಪಲಬ್ಧ ಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಗ್ನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಉಳಿದ ಯಾರದೂ, ಯಾವುದರದೂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲ, ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದವರೆಗೆ ತಲುಪುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬೇಕಾದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ-ಓದಿ ಪಂಡಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಬಾಹ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತೊಡಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮತಾಧೀಶರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರ ಚಿತ್ತರಾಗದ ಕೇಶಲೋಚ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಧುಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. + ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು ನಿಜಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನೇ ತೊಡಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದ್ದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ, ಆತ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಹೇಗಾಗುವುದು ?

ಚತುರ್ಗತಿಗಳ ಭ್ರಮಣದಿಂದ ಭಯಭೀತರಾದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪರಭಾವಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುತ್ತ ಸ್ವ-ಪರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆತ್ಮನು ಬಹಿರಾತ್ಮ, ಅಂತರಾತ್ಮ ಮತ್ತು

* ಮುಳುಗಿದ ಕಾರ್ಯದ ಜಗವೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯದು ಅದು ನಿಜ ಆತ್ಮನು | ತಿಳಿಯದೆ ಆತ್ಮನ ಜಗಜೀವ ಪಡೆಯದು ನಿಜದಿಂ ನಿರ್ವಾಣ ||52||
 + ಧರ್ಮವಾಗದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಠದಿಂದ ಧರ್ಮವಾಗದು ಪಿಂಠಿ ಓದಿದರೆ | ಧರ್ಮವಾಗದು ಮಠನಿವಾಸದ ಧರ್ಮವಾಗದು ಕೇಶಲೋಚದಿ ||47||

ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಿದ್ದು ಮೊದಲು ಬಹಿರಾತ್ಮತೆಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಶರೀರವನ್ನೇ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅಂತರಾತ್ಮರಾಗಿ ಎಂದರೆ ಪೂರ್ಣಾನಂದ, ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆತ್ಮನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು - ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಮಾತ್ಮನ ಎಂದರೆ ಶರೀರರಹಿತ ಪರಮ ಶಾಂತ ಪರಮ ವೀತರಾಗನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಸ್ವಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಈ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನು ಯಾವ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಸ್ವಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರ ಜ್ಞಾನ - ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಹಿರಾತ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಕಥನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಜೀವನು ಮೊದಲು ಬಹಿರಾತ್ಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗಲೇ ಅವನು ನಿಜವಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗಬಲ್ಲನೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ಎಂದರೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೇ ಇಚ್ಛಾರಹಿತವಾದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಬಂಧ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮವು ಕೂಡ ಬಂಧದ ಕಾರಣವಿದ್ದು ಆತ್ಮದರ್ಶನವೊಂದೇ ಮೋಕ್ಷದ ಕಾರಣವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಪುಣ್ಯದ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. *ಅವರನ್ನು ಜಾಗೃತಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ 'ಮುನಿಯಿರಲಿ ಅಥವಾ ಗೃಹಿಯಿರಲಿ ವಾಸಿಸುವನು ನಿಜ ಆತ್ಮನಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಅರವತ್ತೆಂದನೆಯ ದೋಹೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹಟಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಸಮ್ಯಗ್‌ರ್ಥನ - ಜ್ಞಾನ ಸಹಿತನಾದ ಜೀವನು ಗೃಹಸ್ಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಆತ್ಮನ ಅನುಭವ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ 'ಜೀವನು ಏವ ಭಕೇಇ' ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ಜಿನದೇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಚಾರ್ಯದೇವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಭರತೇಶ ವೈಭವದ 'ವಿದ್ಯಾಗೋಷ್ಠಿ' ಸಂಧಿಯ ನೂರೊಂದು - ನೂರೆರಡನೆ ಪದ್ಯದಲ್ಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಸಮ್ಯಗ್‌ರ್ಥನ - ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಂಶಿಕ ಸಮ್ಯಕ್‌ಚಾರಿತ್ರವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯು ಎಂಟನೆಯ ಗುಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಅದು ಸರ್ವಜ್ಞ ದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧವಿದೆ.

ಸಂಸಾರದಿಂದ ಭಯಭೀತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಸುಖದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಭಗವಂತರು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಇಡೀ ಗ್ರಂಥದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ದೇಹರೂಪದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾದ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರೆದು ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸುಖದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ಸುಖವು ನಿಮ್ಮ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ, ಮೊದಲು ಆ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮನ ಶೋಧ ಮಾಡಿರಿ. ಆ ಶೋಧವನ್ನು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿರಿ, ಅನ್ಯತ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,-

ತನುಮಂದಿರದಲಿ ಜಿನದೇವನಿರೆ ಜನನೋಳ್ವರು ದೇವಾಲಯದಿ |

ಎನಗದು ಹಾಸ್ಯವೆ ಎನಿಸುವುದು ಸಿದ್ಧರು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುದ ಕಂಡು ||43||

ದೇವನು ಇಲ್ಲ ದೇವಾಲಯದಿ ಲೆಪ್ಪದಿ ಚಿತ್ರದಿ ಎಲೆ ಮೂಢ |

ಅವನನು ತಿಳಿ ಸಮುಚಿತ್ತದಲಿ ತನುಮಂದಿರದಲಿ ಜಿನ ದೇವನಿಹ ||44||

ದೇಹ-ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನೂ, ದೇಹದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಭಿನ್ನನೂ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವಭಾವಿಯೂ ಆದ ನಿಜ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು - ಅನುಭವ ಮಾಡುವುದು ಅದುವೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವಿದೆ. ತನ್ನ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಲ್ಲದೆ - ಆತನ ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೇ ತ್ಯಾಗ - ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ವ್ರತ-ಶೀಲ-ಸಂಯಮಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದರೂ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಅನುಕೂಲ ಸಂಯೋಗಗಳು

* ಆರಿಯದ ನಿಜ-ಆತ್ಮನನು ಲರಿ ಪುಣ್ಯ-ಪುಣ್ಯವನು ಮಾಡಿದರೆ | ತಿರುಗುವ ನೀ ಸಂಸಾರಧಲಿ ದೊರಕದು ಶಿವಸುಖವೆಂದಿಗು ತನಗೆ ||15||

ನಿಜ ಆತ್ಮನ ದರ್ಶನವೊಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿಹದು | ನಿಜದಲಿ ಅರಿದಿದನೆಲೆ ಯೋಗಿ ಅನ್ಯಹೇತುಗಳ ಮನ್ನಿಸದಿದು ||16||

ದೊರಕಬಹುದು, ಆದರೆ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಾರದು. ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದರೆ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯತ್ರ ಸುತ್ತಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ಯೋಗಸಾರದಲ್ಲಿ ನಿಜಾತ್ಮನ ದರ್ಶನ, ನಿಜಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಿಜಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಆತ್ಮ ನಿಮಗ್ನತೆಯನ್ನೇ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಉಪಾಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜೀವರುಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಜಾತ್ಮನ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವವರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಅದು ಕೂಡ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗುವವರಿಗೆ ತೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ಆಚಾರ್ಯ ಭಗವಂತರು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನ ಆರಾಧನೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನ ಅನುಭವದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಸುಖವನು ನೀ ಬಯಸುತಿರೆ ಶುದ್ಧ ಸಚ್ಚೇತನ ಬುದ್ಧ ಜಿನ |

ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಸ್ವಭಾವ ನಿಜ ಆತ್ಮನನನುದಿನ ನೀ ತಿಳಿಯು ||26||

ನಿರಮಲ ಆತ್ಮನ ಭಾವನೆಯ ಭಾವಿಸಲಾರೆಯೊ ಅದುವರೆಗೆ |

ದೊರಕದು ನಿನಗೆ ಶಿವಗಮನ ರುಚಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋಗಿಲೆ ಜೀವ ||27||

ವಿಷಯದಿ ರಮಿಸುವ ತೆರದಲಿ ಮನಸು ರಮಿಸಿದರೆ ಅದು ಆತ್ಮನಲಿ |

ಖುಷಿಗಳು ಪೇಳ್ವರು ಎಲೆ ಯೋಗಿ ಪಡೆಯುವೆ ನಿರ್ವಾಣವ ಬೇಗ ||50||

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇಡೀ ಗ್ರಂಥದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಓರ್ವ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ-ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವನದೇ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ಮಾತನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರದೇವರು ಓರ್ವ ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಅಧಿಕ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿರಂತರ ಓರ್ವ ಆತ್ಮನ ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಲಿಸಿದೆ. ನಿಜಾತ್ಮನ ಆರಾಧನೆ, ನಿಜಾತ್ಮನ ನಿಮಗ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವೇ ಬೇರೆಯಾವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಿಯಾರು ? ಸ್ವಯಂ ಅವರಿಗಂತೂ ಪರಮ ಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆಯಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಅಂಥ ಸುಖದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು-ಸುಖದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಸುಂದರ ದೋಹಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಹಂಗಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿರಳರು ತಿಳಿವರು ತತ್ತ್ವವನು ವಿರಳರು ಕೇಳ್ವರು ತತ್ತ್ವವನು |

ವಿರಳರು ಮಾಳ್ವರು ನಿಜಧ್ಯಾನ ವಿರಳರು ಧರಿಪರು ಎಲೆ ಜೀವ ||66||

ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರು, ಆ ಆತ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುವವರು, ನಿಜಾತ್ಮನದೇ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರು ಮತ್ತು ನಿಜಾತ್ಮನನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವವರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳರಾಗಿಯೇ ದೊರಕುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ಎಂಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಆರು ನೂರಾ ಎಂಟು ಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಉಪಾದಾನದ ಪಾತ್ರತೆಯು ಪಕ್ಷಪಾಂಗತ್ವದೆಯೆಂಬುದೊಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವನು ಅನಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರವಶದಿಂದ ಪರದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಪರದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಸುಖವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ, ನೀನು ಸ್ವಯಂ ಸುಖದ ನಿಧಿಯಿರುವೆಯೆಂಬ ಸತ್ಯವಚನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮವು ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪಗಳೆರಡೂ ಸಮಾನವೇ ಇವೆ, ಹೇಯ ಎಂದರೆ ತ್ಯಾಗ ಯೋಗ್ಯವೇ ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭ. ಕುಂದಾಕುಂದಾಚಾರ್ಯದೇವರಂತೂ ಸಮಯಸಾರ ಪರಮಾಗಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪದ ಏಕತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಚಿನ್ನದ ಸಂಕಲೆ ಮತ್ತು ಲೋಹದ ಸಂಕಲೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನತೆ ತನ್ನ ಅನಾದಿ

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವನ್ನು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪದಲ್ಲಿನ ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಆಚಾರ್ಯ ಯೋಗೀಂದರುದೇವರು ಜಗತ್ತಿನ ಅಜ್ಞಾನೀ ಜನರ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನೀ ಜನರ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ -

ತಿಳಿವರು ಪಾಪವ ಪಾಪೆಂದು ಲೋಕದ ಸಕಲ ಜನರುಗಳು |

ತಿಳಿವರು ಪುಣ್ಯವ ಪಾಪೆಂದುಲೋಕದ ವಿರಳ ಬುಧ ಜನರು ||71||

ಜೀವ ಪುಣ್ಯದಿ ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆದರೆ ಪಡೆವನು ಪಾಪದಿ ನರಕವನು |

ಜೀವ ಎರಡನು ತೆಜಿಸಿ ಆತ್ಮನ ತಿಳಿದರೆ ಪಡೆವನು ಶಿವವಾಸ ||32||

ಹೀಗೆ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪದ ಮೀಮಾಂಸೆ ಮಾಡಿ ಅವೆರಡರಲ್ಲಿನ ಅಭೇದತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ತತ್ಪಾರ್ಥಸೂತ್ರದಲ್ಲಂತೂ ಪುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಪ ಇವೆರಡೂ ಆಸ್ತವ-ಬಂಧದ ಭೇದಗಳಿವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ತವ-ಬಂಧಗಳಿಂದ ಜೀವನಿಗೆ ಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಸಂವರ-ನಿರ್ಜರೆಗಳ ಕಾರ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಜೀವನು ಯೋಚಿಸದಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಪುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಪದಲ್ಲಿ ಅಂತರವಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಅಂತರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಗಿಗಳ ಮಾಯಾಚಾರವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ,- ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದರೆ ನಾನಿಹೆನು ನಾನೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಹೆ |

ಅರಿತುಕೋ ಇದನನು ಎಲೆ ಯೋಗಿ ಅನ್ಯ ವಿಕಲ್ಪವ ಮಾಡದಿರು ||೨೩||

ಜಿನವರ ನಿಜದಿಂದಾತ್ಮನಿಹನು ಎಂಬುದೆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ |

ಮುನಿವರ ಇದನನು ನೀ ತಿಳಿದು ಮಾಯಾಚಾರವ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು ||೨೦||

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆಚಾರ್ಯ ಯೋಗೀಂದರುದೇವರು ತಾವು ಯಾವ ಮುನಿಪದದ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದರ ಪರಮ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂದರೆ ಆತ್ಮನ ಅನುಭವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು, ಯಾರು ಕೇವಲ ಮೈಯ ಬತ್ತಲೆ ಮಾಡಿ ಮನವ ಕತ್ತಲೆ ಮಾಡಿ ಹುಯ್ಯಲಿಡುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥ ಸಾಧು ಸಮೂಹವನ್ನೆಲ್ಲ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತವ ಮನಸಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಗಂಥ ನಿಜದಲಿ ನೀನಿಹೆ ನಿರ್ಗಂಥ |

ಜೀವನೆ ನೀನಿರೆ ನಿರ್ಗಂಥ ಆಗಲೆ ಪಡೆಯುವೆ ಶಿವಪಂಥ ||೨೩||

ಎಲೈ ಜೀವನೆ ! ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಗದ ಏಕತೆ ಮುರಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದ ಗ್ರಂಥಿಯು ಕಳಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮನ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಂದರೆ ಆತ್ಮನ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿಜವಾಗಿ ನಿರ್ಗಂಥವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾವ ನಿರ್ಗಂಥವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನೀನು ಶಿವಪಂಥಿಯಿರುವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಲಿಂಗವಿದ್ದರೆ ಆ ಮೈಯ ಬತ್ತಲೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನೆ ಅರಹಂತ, ಆತ್ಮನೆ ಸಿದ್ಧ, ಆತ್ಮನೆ ಆಚಾರ್ಯ-ಉಪಾಧ್ಯಾಯ-ಸಾಧು ಇದ್ದು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೊಳಲಾಟವನ್ನು ತೊರೆದು ನಿಜ ಭಗವಾನ ಆತ್ಮನನ್ನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು, ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಗ್ನನಾಗಿ ಹೋಗು ! ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸೌಖ್ಯ ದೊರಕುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಚಾರ್ಯದೇವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೋಹೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಆದ್ಯಂತವಾಗಿ ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಾಗುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಭವ ಭಯದಿಂದ ಭೀತರಾದ ಯೋಗೀಂದರುದೇವರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಬೋಧ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ * ಇಡೀ ಗ್ರಂಥದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಆತ್ಮ ಭಾವನೆಯೇ ತುಂಬಿ

* ಭವದುಃಖಗಳಂ ಭಯಗೊಂಡ ಯೋಗಿಚಂದ್ರ ಮುನಿವರದೇವ | ಭವನಾಶಿ ನಿಜಬೋಧದ ದೋಹ ಏಕಚಿತ್ತದಲಿ ರಚಿಸಿದರು ||108||

